

STAUROS

č. 2 máj 2008

Informačný (dvoj)týždenník gréckokatolíckej farnosti v Bratislave

SLOVičko na úvod.

Drahé sestry a bratia,

Známe príslovie hovorí, že bez vetra sa ani lístok nepohne. Aj v duchovnej oblasti máme takúto skúsenosť: môžeme formulovať: bez vetra Svätého Ducha sa nepohne ani lístok mojej viery. Slávime **Nedeľu všetkých svätých**. Vidíme účinky toho Vetra Života, ktorý „vanie kam chce“. Tento sviatok môže byť zároveň aj naším sviatkom – sviatkom každého z nás. Čo pre to urobiť: Vpustiť ten vánok Svätého Ducha do svojho života – aby vanul kam chcel. Lebo toto znamená: „buď vôľa Tvoja“. Inými slovami: odvej ma kam chceš, rob so mnou, čo chceš, len Ťa prosím: buď vo mne.

Kiežby sme všetci mohli povedať tak ako minulú nedeľu – aj dnes mám sviatok. Veď koniec koncov - ako som odpovedal(a) v liturgii na zvolanie: **Sväté Svätým?**

Z histórie nedele Všetkých svätých

Je známe, že liturgický kalendár má na každý deň predpísanú úctu určitého svätého. Svätých je však oveľa viac ako je dní v roku a ani mená všetkých svätých nie sú známe. Z túžby uctiť si všetkých svätých vzniká v Cirkvi sviatok *Všetkých mučeníkov*, ktorý bol známy už na konci 4.storočia. Oslava tohto sviatku sa konala v prvú nedeľu po Svätej Päťdesiatnici. Napr. Ján Zlatouсты nám zanecháva svedectvo: „*Ešte neminulo sedem dní od slávenia Päťdesiatnice a znovu nás zhromaždila úcta k mučeníkom*“. Bol to však aj stály (nepohyblivý) sviatok liturgického roka, pretože napr. v Edese slávili spomienku *Všetkých mučeníkov* 13.mája. Teda slávenie spomienky *Všetkých mučeníkov* nebolo jednotné, aj keď to už bol pomerne rozšírený sviatok na Východe. Neskôr sa tento sviatok premenoval na sviatok *Všetkých svätých*. Konkrétne okolnosti, či čas tejto zmeny nie sú zaznamenané v žiadnych svedectvách.

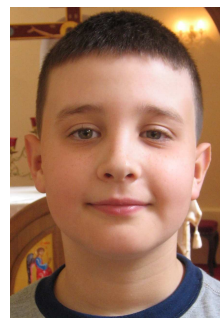
Západná cirkev slávi pamiatku *Všetkých svätých* 1.novembra. V začiatkoch však tiež nebol určený presný termín slávenia a teda aj tu slávenie tejto spomienky bolo nejednotné. Existujú záznamy o prvej nedeli po Päťdesiatnici, ale spomína sa aj 13.máj. Pápež Gregor III. posvätil v 8.storočí v Bazilike sv. Petra kaplnku k úcte *Všetkých svätých*. Presný dátum posviacky je neznámy, ale od toho času sa v niektorých krajinách začal sláviť sviatok *Všetkých svätých* 1.novembra. V 9. alebo 10.storočí sa v Západnej cirkvi 1.november stáva všeobecne rozšíreným sviatkom *Všetkých svätých*.

Prvý „vianoč“ Svätého Ducha aj v našej farnosti.

Stáva sa dobrým zvykom, že práve v nedeľu všetkých svätých slávime v našej farnosti Prvé sväté Prijímanie detí. Je tomu tak aj tento rok. Po približne ročnej príprave túto vrcholnú sviatosť slávnostne prijme 6 našich detí. Toto sú stručné informácie o nich:

Juraj Čižmár, 8. rokov, Má staršieho brata, adresa: Osuského 4.

Na otázku **Prečo chceš prijať Pána Ježiša v Eucharistii** odpovedal:
„Lebo to pre mňa bude dobré.“

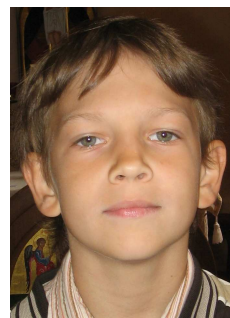

Andrea Gajdová, 9. rokov, má dve („oveľa“) staršie sestry, adresa: Jiráskova 4.

Na otázku **Prečo chceš prijať Pána Ježiša v Eucharistii** odpovedala:
„Aby mi pomáhal vtedy, keď mi je dobre, aj keď mi je zle.“

Ondrej Kováč, 9 rokov, má 2 starších bratov, adresa: Tbiliská 23.

Na otázku **Prečo chceš prijať Pána Ježiša v Eucharistii** odpovedal:
„Aby som bol Jeho priateľ.“

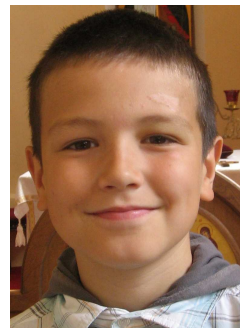

Karolína Mikulová, 8. rokov, má dve staršie sestry, adresa: Keltská 42.

Na otázku **Prečo chceš prijať Pána Ježiša v Eucharistii** odpovedala:
„Aby bol vždy so mnou.“

Vitalij Soroka, 10 rokov, má mladšiu sestru, adresa: Kohútova 6.

Na otázku **Prečo chceš prijať Pána Ježiša v Eucharistii** odpovedal:
„Aby mi pomáhal, a aby som prijal najväčšiu sviatosť.“

Mirka Zelizňáková, 8 rokov, má staršiu sestru, adresa: Mierová 50.

Na otázku **Prečo chceš prijať Pána Ježiša v Eucharistii** odpovedala:
„Aby na mňa myslel a pomáhal mi.“

Tak ako pri Prvom sv. Prijímaní pred rokom (2007), aj teraz vidím silnú symboliku čísel. Číslo šesť totiž predstavuje neúplnosť, kým číslo 7 je biblickým symbolom plnosti. A hoci je počet detí akoby „neúplný, predsa k nim dnes prichádza Ten, ktorý ich ako jediný dokáže naplniť. On je tým siedmym.

A toto platí aj pre nás ostatných. Vždy, keď sa cítíme „neúplne“, (polo)prázdno, môžeme počítať s tým „Siedmym“, ktorý len čaká na to, aby nás mohol naplniť svojou Láskou, svojím Svätým Duchom.

Apoštolský (petro-pavlovský) pôst

Pondelkom po nedeli všetkých svätých sa začína tzv. apoštolský pôst. Preto je na mieste, aby sme si pripomenuli základné charakteristiky tohto menej známeho pôstu. Dajme si odpovede na otázky: Kedy bol tento pôst ustanovený? Ako dlho trvá? Aké sú jeho predpisy?

Ustanovenie petro-pavlovského pôstu

Pôst svätých apoštolov je veľmi starý, datujúci sa do prvých storočí kresťanstva. Máme svedectvá sv. Atanáza Veľkého, sv. Ambróza Milánskeho, sv. Leva Veľkého a Teodora z Cyrrehu, ktoré sa ho týkajú. Najstaršie svedectvo o pôste Petrovka nám podáva sv. Atanáz Veľký (†373). Vo svojom liste cisárovi Konštancovi v rozprávaní o perzekúciách ariánov píše: „Počas týždňa po Päťdesiatnici, ľudia ktorí zachovávali pôst, vyšli na cintorín modliť sa

Sv. Lev Veľký (†461) hovorí: „Po dlhom sviatku Päťdesiatnice je postenie zvlášť potrebné, aby očistilo naše myšlienky a učinilo nás hodnými prijať dary Svätého Ducha... Preto bol ustanovený prospešný zvyk postenia sa po dňoch plných radosti, počas ktorých sme oslavovali Vzkriesenie a Nanebovstúpenie nášho Pána a príchod Svätého Ducha.“ Pútnička Silvia Egeria vo svojom denníku (4. stor.) zaznamenáva, že v deň, ktorý nasledoval po sviatku Päťdesiatnice, začínalo obdobie postenia sa. Apoštolské konštitúcie, dielo zo štvrtého storočia, predpisuje: „Po sviatku Päťdesiatnice oslavuj jeden týždeň a potom dodržuj pôst, lebo spravodlivosť si vyžaduje veselenie sa po prijatí Božích darov a postenie potom, čo bolo telo osviežené.“

Zo svedectiev zo štvrtého storočia sa môžeme presvedčiť, že v Alexandrii, Jeruzaleme a Antiochii sa tento pôst spájal so sviatkom Päťdesiatnice a nie so sviatkom sv. apoštolov Petra a Pavla. V prvých storočiach bol po Päťdesiatnici jeden týždeň radosti, privilegované dni, a po nich nasledoval jeden týždeň

Dĺžka petro-pavlovského pôstu

Petrov pôst prišiel do praxe cirkvi skôr cez zvyk než cez zákon. Z tohto dôvodu nebola dlhý čas jednota ani čo sa týka jeho dodržiavania ani čo sa týka jeho dĺžky. Niektorí sa postili dvanásť dní, iní šesť, ďalší štyri a iní iba jeden deň. Z diela *O troch štyridsaťdňových pôstoch*, ktoré sa pripisuje mníchovi z mníšskej komunity Anastázia Sinajského (6.-7. stor.), sa dozvedáme, že pôst svätých apoštolov trval od prvej nedele po Päťdesiatnici do sviatku Zosnutia (Uspenija) presvätej Bohorodičky. Neskôr však bol uspenský pôst od neho oddelený a mesiac júl bol vyčlenený z pôstu sv. Petra. Simeon Solúnsky hovorí o Petrovom pôste, že trvá jeden týždeň. Sýrski katolíci zredukovali tento pôst na štyri dni; sýrski pravoslávni (tzv. jakobiti) ho zachovávajú ako Gréci.

V našej cirkvi pôst svätých apoštolov **trvá od Nedele Všetkých svätých do 29. júna**, sviatku apoštolov sv. Petra a Pavla. Tento pôst môže trvať kratšie alebo dlhšie v závislosti na dni, kedy bola slávená Pascha. Keď Pascha pripadne skôr, pôst trvá dlhšie; keď Pascha pripadne na neskorší dátum, Petrovka je kratšia. Najdlhšie môže trvať šesť týždňov, najkratšie týždeň a deň.

Predpisy petro-pavlovského pôstu

Petrov pôst je miernejší než Veľký pôst pred Paschou.. Zamošská synoda (1720) poznamenáva, že v našej cirkvi Petrovka (Petrov pôst) trvá od prvej nedele po Päťdesiatnici, ktorou je Nedela Všetkých svätých, do sviatku apoštolov sv. Petra a Pavla. Lvovská synoda (1891) počas Petrovky dovoľuje konzumáciu mliečnych produktov aj v pondelok, stredu a piatok a mäsité pokrmy počas zvyšných štyroch dní týždňa; ukladá však laikom povinnosť pomodliť sa päť modlitieb „Otče náš“ a päť modlitieb „Raduj sa, Bohorodička“ pred a po jedle, a to na obed a večer; duchovenstvo má recitovať kajúci 50. žalm. **N.B.:** Hoci tento pôst v našej Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku **nie je záväzný, neznamená to, že bol zrušený.**

FARSKÉ OZNAMY

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 18.5. -25.5.2008

Pondelok	17:00 † Juraj, Mária, Juraj, (Kováčová), <i>panychída</i>
Utorok	17:00 ★ Richard s rodinou (Michalková) 19:00 Na úmysel
Streda	17:00 ★ Richard s rodinou (Duška) Večiereň
Štvrtok	<i>Slávnostná poklona prečistým Tajomstvám Tela a Krvi nášho Pána Ježiša Krista</i> 17:00 ★ Richard s rodinou (Michalková)
Piatok	17:00 ★ Richard s rodinou (Duška)
Sobota	17:00 Na úmysel Večiereň
Nedeľa	2. Po Päťdesiatnici, 1. hlas. 8:00 Utieren 9:00 Sv. Liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. Liturgia (slovenská) 17:00 Večiereň

• V pondelok 19. mája 2008 začína pôst pred sviatkom svätých apoštolov Petra a Pavla - **PETROVKA**, ktorý trvá do ich sviatku (29. júna). Pôstna disciplína je taká, ako bežne počas roka, t. z. zdržanlivosť od mäsa v piatok.

• Vo štvrtok 22. mája 2008 je sviatok Slávnostnej poklony prečistým tajomstvám tela a krvi nášho Pána Ježiša Krista (ľudový názov *Božie telo*). Sv. liturgia bude o 18:00 hod. slovenská. **Tento sviatok pre gréckokatolíkov nie je cirkevne prikázaný.**

• Ďakujeme za upratovanie chrámu **rodine Krajcovicovej a Mojžešovej.**
Budúci týždeň upratujú: rod. **Bodnárová** a rod. **Michalková**. Srdečná vďaka za Vašu službu.

• V piatok 30.5.2008 sa v uskutoční stretnutie

Ďakovná púť do Ríma

• Gréckokatolícke biskupstvo v Bratislave Vás pozýva na **ďakovnú púť** k Sv. Otcovi **do Ríma.**

Púť je spojená s otvorením roka Sv. Pavla a odovzdávaním pálií arcibiskupom.

Termín: 26.6. - 30.6.2008

Cena: cca. 6000 SKK.

KONTAKT

V prípade akýchkoľvek otázok nás môžete kontaktovať:

o. Rastislav Čížik, farár
tel.: 02/ 52932856, 0907/387 265,
e-mail: rastislav.cizik(zavináč)gmail.com
o. Stanislav Diheneščík, výp. duchovný
tel.: 0903/946717